

Καλὸν εἶναι εἰς τὸν μετανοῶντα, γινώσκει γράμματα, νὰ γράφῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας του, θανασίμους καὶ μὴ, ὧτινι τρόπῳ ἔπραξεν αὐτάς, καὶ οὕτω νὰ ἀναγινώσκει ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ αὐτάς· ἵνα μὴ λησμονήσῃ καμμίαν ἁμαρτίαν του, καὶ διὰ νὰ μὴν ἀπασχολῇ τὸν Πνευματικὸν περισσότερον τοῦ δέοντος, μὲ ὀλιγολογίαν χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ ὑποθέσεις ξένας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ παρόντος Μυστηρίου. Αἱ δέκα τοῦ Θεοῦ ἐντολαὶ ἃς ἀνεπτύξαμεν εἶναι ἡθικὸς νόμος, ὅστις ὠνομάσθη δεκάλογος, δι' οὗ ὁ Θεὸς διδάσκει καὶ ἐντέλλεται ἡμῖν τί πρέπει νὰ πράττωμεν καὶ τίνων ἁμαρτημάτων νὰ ἀποφεύγωμεν, ἵνα διὰ τῆς εἰς Θεὸν Πίστεως καὶ διὰ ἀποχῆς τοῦ ἁμαρτάνειν, καὶ διὰ τῶν ἀγαθῶν ἔργων, εὐχρεστοῦντες τῷ Θεῷ, κληρονομήσωμεν ζωὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν. Δι' ὃ λέγει ἐκκλινὸν ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθόν· καὶ πάλιν· ὥσπερ τὸ σῶμα ἄνευ ψυχῆς νεκρὸν ἐστὶ, οὕτω καὶ ἡ πίστις ἄνευ ἔργων νεκρά ἐστὶ. Πιστεύεις εἰς τὸν Θεόν; δεῖξον τὴν πίστιν σου διὰ τῶν ἔργων, καὶ γὰρ καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι. Σὺ, ὦ χριστιανέ, τότε πιστεύεις ἔργῳ καὶ λόγῳ, ὅταν τηρῇς τὰς ἐντολάς ἃς σοὶ ἐνετείλατο, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΘΕΙΑΣ ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ

Καὶ εἶναι δυνατόν, μοῦ ἀποκρίνεσθε, νὰ μεταλαμβάνωμεν; μὰ πρέπει νὰ γένωμεν ἅγιοι διὰ νὰ εἴμεσθην ἅγιοι, καθὼς καὶ ὁ θεὸς Χρυσόστομος εἰς τὴν λειτουργίαν του ἐκφωνεῖ «Τὰ ἅγια τῆς ἀγίοις» καὶ ποῖος ἡμπορεῖ νὰ γένη ἅγιος; Δὲν ἡμπορεῖται; λοιπὸν εἶναι ψευδεῖς αἱ θεῖαι Γραφαί; «Καὶ ἄνδρες ἅγιοι ἔσεσθέ μοι» (α). «Ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἐστε» (β). λέγει ὁ Θεὸς διὰ ἡμᾶς. Ποῖος ἡμπορεῖ; Ὅποις θελήσῃ καθαρίσατε τὸν ἑαυτὸν σας ἀπὸ κάθε ἁμαρτίαν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν, καὶ εὐθὺς γίνεσθε ἅγιοι. Δὲν σᾶς τὸ λέγω ἐγὼ, τὸ λέγει διὰ τοῦ Ἀποστόλου ὁ Θεός. «Καθαρίσατε οὖν ἑαυτοὺς, ἀδελφοί, ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ» (γ). Μὰ εἶναι δύσκολον; δὲν τὸ ἀρνοῦμαι· μὰ δὲν εἶναι ἴσως οὐδὲ τόσο δύσκολον, ὅσον τὸ στοχάζεσθε· ἰδέτε το.

(α) Ἐξοδ. κβ' 31. (β) Ψαλμ. πα'. 6 (γ) πρὸς Κορινθ. ζ'. κεφ ζ' 1.

Ἕνα δρέφος ἢ ὅς καὶ εἶναι ἕνας πολυαμάρτητος γέρων ἀφ' οὗ
εὐγγη ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν δὲν εἶναι ἄξιος νὰ μεταλάβῃ τὰ θεῖα
μυστήρια; Ναί· καὶ ποῖος ἡμπορεῖ σὲ τοῦτο νὰ ἀμφιβάλῃ; Τὸ
δάπτισμα εἶναι λουτρὸν θεῖον, εἶναι κάθαρσις ἁμαρτιῶν, εἶναι ἀνα-
γέννησις πνευματικὴ· μέσα εἰς τὴν κολυμβήθραν θάπτομεν τὸν πα-
λαιὸν ἄνθρωπον τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐνδυνάμεθα τὸν νέον, Ἰησοῦν
«Χριστόν· «Ὅσοι γὰρ εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσα-
σθε» (α). λέγει ἐκεῖνος, ὅπου ἀνέβη ἕως τρίτον οὐρανόν. Ὡστε,
ἂν ἦτον δυνατὸν νὰ πολλαπλασιάζωμεν τὸ μυστήριον τοῦ ἁγίου
βαπτίσματος, θέλω νὰ εἰπῶ, ἂν ᾖτο δυνατὸν νὰ βαπτίζώμεθα κάθε
φορὰν ὅπου θελήσωμεν, τότε πλέον δὲν θὰ εἴχετε καμμίαν ἀμφιβο-
λίαν, πῶς ἄξιως μεταλαμβάνομεν τὸ μυστήριον τῆς εὐχαριστίας τὸ
φρικτόν. Λοιπὸν ἂν σὰς ἀποδείξω ἐγώ, πῶς, κάθε φορὰν ὅπου θε-
λήσετε, εἶνε δυνατὸν νὰ ἐμβαίνετε εἰς τὴν κολυμβήθραν καὶ νὰ βα-
πτίζεσθε, τότε πλέον νὰ φύγετε δὲν ἡμπορεῖτε· πρέπει νὰ κατα-
πεισθῇτε τότε, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γένωμεν ἄξιοι διὰ τὸ μυστή-
ριον τῆς μεταλήψεως. Καὶ δὲν εἶναι ἡ μετάνοια, ἀδελφοί μου, δεύ-
τερη κολυμβήθρα, εἰς τὴν ὁποίαν δυνατὸν εἶναι νὰ ἐμβῶμεν κάθε
φορὰν ὅπου θελήσωμεν καὶ ὅσας φοραῖς θελήσωμεν, καὶ κανένας
νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ δὲν ἡμπορεῖ; Δὲν εἶναι ἡ μετάνοια μία κολυμβή-
θρα ἰσοδύναμος μὲ τὴν κολυμβήθραν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος; «Καὶ
δάκρυον στάξαν, ἰσοδυναμεῖ τῷ λουτρῷ»· καὶ τὸ δάκρυον, ὁπόταν
στάξῃ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς μας διὰ ταῖς ἁμαρτίαις μας, ἔχει τὴν
δύναμιν ὅπου ἔχει τὸ ἅγιον δάπτισμα· «καὶ στεναγμὸς ἐπίμοχθος
ἐπανάγει τὴν χάριν πρὸς ὀλίγον ἀναχωρήσασαν»· ἕνας στεναγμὸς
ἐκ καρδίας ἀναθαίνει ἕως τὸν οὐρανόν, καὶ κατεβάζει τὴν χάριν ἐ-
κείνην, ὅπου ἐχάσαμεν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν. Δὲν εἶναι
ιδιὴ μου ἡ γνώμη, ἀλλὰ εἶναι τῆς Νύσσης Γρηγορίου καὶ τῶν ἡθι-
κῶν διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας. Βλέπετε τώρα, εἰς τι στέκει ἐ-
κεῖνο, ὅπου σὰς ἐφαίνετον ἀδύνατον καὶ δυσκολώτατον; εἰς ἕνα δά-
κρυον, εἰς ἕναν ἀναστεναγμόν· «Καὶ δάκρυον στάξαν ἰσοδυναμεῖ
τῷ λουτρῷ καὶ στεναγμὸς ἐπίμοχθος ἐπανάγει τὴν χάριν πρὸς ὀλί-
γον ἀναχωρήσασαν» (β).

(α) Πρὸς Γαλ. κεφ. γ', 27. (β) Λόγ. Περί μετανοίας.

Μὰ τί ; ἐγὼ τὸ ἡξεύρω· τοὺς κανόνας τοῦ οὐρανοφάντορος Βασιλείου, τοὺς πρὸς Ἀμφιλόχιον, μοῦ φέρετε εἰς τὸ μέσον, διὰ νὰ μοῦ ἐναντιωθῆτε. Καὶ δὲν διορίζει εἰς τοὺς κανόνας τοῦ οὐρανοφάντορος Βασιλείου, μοῦ λέγετε, ὅτι, ἐκεῖνος ὅπου κλέψει, νὰ μὴν μεταλάβῃ χρόνους 2 ἐκεῖνος ὅπου φονεύσει χρόνους 20· ἐκεῖνος ὅπου μοιχεύσει, χρόνους δεκαπέντε· καὶ οὕτω καθεξῆς· δι' ὅλα τὰ ἀμαρτήματα σχεδὸν διορίζει πολλοὺς χρόνους νὰ ἀπέχωμεν ἀπὸ τὴν μετάληψιν. Καὶ τί συμπεραίνεται ἀπὸ αὐτό ; συμπεραίνετε, πῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γένωμεν ἄξιοι νὰ μεταλάβωμεν ; ἢ πῶς ἡ μετάνοια δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν ὅπου ἔχει τὸ βάπτισμα ; εἶναι καὶ τὰ δύο συμπεράσματα σφαλερά. Εἶναι σφαλερὰ διατὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους κανόνας τοῦ ἁγίου Βασιλείου συμπεραίνεται πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνωμεν ἄξιοι διὰ τὴν μετάληψιν· διότι ὁ ἴδιος διορίζει πῶς ὕπερ ἀπὸ τόσους χρόνους, ἀναλόγως κατὰ τὸ ἀμαρτήμα, νὰ μεταλάβωμεν· ὥστε ὁ ἴδιος ὁ οὐρανοφάντωρ λέγει, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γένωμεν ἄξιοι. Ἐπίστευε ναὶ καὶ ὁ Βασιλεῖος, πῶς ἡ μετάνοια ἰσοδύναμος εἶναι μὲ τὸ βάπτισμα, καὶ πῶς καμμία ἄλλη διαφορὰ δὲν εἶναι ἀνάμεσα εἰς τὸ βάπτισμα καὶ εἰς τὴν μετάνοιαν, παρὰ ὅπου ἡ μετάνοια ἐξαλείφει μόνον τὰ ἀμαρτήματα προαιρετικά, τὸ βάπτισμα ἐξαλείφει καὶ τὸ προπατορικόν· μὰ ἐπειδὴ εἰς ὅλα τοῦ ἀκριδέστατος ἦτο καὶ τέλειος, ἤθελε μετάνοιαν βεβαίαν καὶ ἀληθινήν· καὶ ἐπειδὴ ἡξευρε. πῶς ὁ ἄνθρωπος πολλὰ εὐκολον εἶναι νὰ κλίνῃ εἰς τὴν κακίαν, μάλιστα ἀφ' οὗ ξεπέση μίαν φοράν, διὰ τοῦτο ἐδιώρισε τοὺς χρόνους διὰ νὰ πληροφορηταὶ ὁ κάθε ἓνας, καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ ἔχωμεν πληροφορίαν, πῶς ἡ μετάνοιά μας εἶνε βεβαία καὶ ἀληθινή. Ὡστε ὅπου, ἂν ἡ μετάνοια εἶναι τελεία καὶ ἀληθινή, τί ἀπομένει τότε ; τότε ἀπομένει τὸ ὅλον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ διορθωτοῦ τῆς ψυχῆς μας καὶ πνευματικοῦ μας πατρός, καθὼς ὁ ἴδιος οὐραφάντωρ Βασιλεῖος εἰς τὸν δεύτερον ἀπὸ τοὺς κανόνας τοῦ διορίζει φανερά, καὶ μᾶς πληροφορεῖ, πῶς μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους πατέρας συμφωνεῖ· «Ὅριζεν δὲ μὴ χρόνον, ἀλλὰ τρόπον τὴν τῆς μετάνοίας θεραπείαν». Καὶ ἰδοὺ πῶς ἰσοδυναμεῖ ἡ μετάνοια μὲ τὸ βάπτισμα καὶ κατὰ τὸν Βασιλεῖον, ἂν ἐξηγήσῃτε τὴν γνώμην τοῦ ὀρθοῦ· καὶ ἰδοὺ πῶς δὲν ἔχετε πλέον καμμίαν ἀπόκρισιν εἰς μίαν ἀλήθειαν τόσον φανεράν.

Εἶπατέ μου τώρα, χριστιανοί μου, μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται· τί κάνετε ; πασχάζετε ; Γελοῖον ἐρώτημα. Ναὶ αὐτὸ σᾶς ἐρωτῶ· πασχάζετε, καθὼς ἔχουσι χρέος ὅλοι οἱ χριστιανοί ; Ἄν πασχάζωμεν ; καὶ ἡμεῖς ὅλοι μὲ τὴν προθυμίαν προσμένοντες τὸ Πάσχα. Ἄμποτε ὁ Κύριος ! μὰ ἐγὼ φοβοῦμαι ὅτι ὀλίγοι πασχάζετε. Τὸ Πάσχα, ὦ χριστιανοί, δὲν εἶναι ἐκεῖνο ὅπου λέγεται πάσχα κοινῶς, ἢ κατάλυσις τοῦ κρέατος καὶ τῶν λοιπῶν φαγητῶν αὐτὸ λέγεται βρωσίς, λέγεται τροφή· τὸ Πάσχα εἶναι ἡ μετάληψις τῶν μυστηρίων, αὐτὸ εἶναι τὸ Πάσχα, καθὼς τὸ εἶπε τοῦ Μωϋσῆ ὁ Θεός· «Πάσχα ἐστὶ Κυρίου». Νὰ ἡξεύρετε λοιπόν, ὅσοι δὲν θέλετε νὰ μεταλάβετε ἐτοῦτο τὸ μυστικὸν Πάσχα, ὅτι καμμίαν ἀποκρισιν δὲν ἔχετε, καμμίαν πρόφασιν δὲν εὐρίσκετε, ὅταν παρασταθῇτε ἔμπροσθεν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ φοβεροῦ Θεοῦ. Καὶ διατί δὲν ἐκαταδεχθήκετε (ἔχει νὰ σᾶς εἰπῇ τότε ὁ Θεάνθρωπος), ὅταν ἐγὼ σᾶς ἔκραζα «ἐλθετε φάγετε τὸν ἐμὸν ἄρτον, καὶ πῖετε οἶνον, ὃν κεκέρακα ὑμῖν» ; διατί τὴν καταφρόνησιν εἰς ἐμέ, ὅπου ἐγὼ τὴν ἀγάπην ἔδειξα εἰς ἐσᾶς ; ἰδέτε ἐτοῦτον τὸν σταυρόν· ἰδέτε ἐτούταις ταῖς πληγαῖς· διὰ τὴν ἀγάπην σας τὰ ὑπόμεινα. Κύριε δὲν εἴμεσθεν ἄξιοι. Αὐτὸ ἔχετε νὰ τοῦ ἀποκριθῇτε ; καὶ δὲν ἡξεύρετε νὰ καθαρισθῇτε μὲ τὴν μετάνοιαν, νὰ πλυθῇτε μὲ τὰ δάκρυα, νὰ λουσθῇτε μὲ τὴν ἐξομολόγησιν ; Μὰ ἦτον δύσκολον νὰ ἀφήσωμεν τὴν ἁμαρτίαν. Ὡστε ἐπροτιμήσατε τὰ πάθη σας, καὶ ταῖς ἁμαρτίαις σας, ἀπὸ ἐμέ τὸν ἴδιον. ἐπειδὴ λοιπόν χωρισμένοι ἠθελήσατε νὰ εἴστε, ἀπὸ ἐμέ ὅταν ἐζούσατε εἰς τὴν γῆν, χωρισμένοι ἀπὸ τοῦ λόγου μου πρέπει νὰ εἴστε καὶ εἰς τὸν οὐρανόν. Ἄμὴ ἐσεῖς ταλαίπωροι καὶ δυστυχεῖς, ὅσοι εἴστε πληγωμένοι ἀπὸ τὰ πάθη σας, καὶ γεμάτοι ἀπὸ ταῖς ἀκαθαρσίαις τῶν ἁμαρτιῶν σας ; Ἄχ, Κύριέ μου, πρῶτος εἶμαι ἐγὼ, καὶ τί ἔχω νὰ γένω τότε εἰς τὸσους ἐλέγχους φοβερούς ; καὶ τί ἔχετε νὰ γένετε, ὅσοι ὅμοιοι εἴστε μὲ ἐμέ ; καλλίτερον ἦτον νὰ μὴν εἴχαμεν γεννηθῇ. Τὴν καταφρόνησιν εἰς τὸ αἷμά μου, τὴν καταφρόνησιν εἰς τὸ σῶμα μου ; ἔχει νὰ φωνάξῃ ὁ κριτής. Αἱ χεῖρές σου ρυπαραὶ καὶ μὲ ἐθυσίαζες καὶ μὲ ἐμέλιζες, καὶ μὲ ἐψηλάφιζες, ὡσάν οἱ Ἰουδαῖοι ; τὰ χεῖλη σου μιὰ καὶ μὲ ἐφίλεις καὶ μὲ ἀσπάζωμουν, ὡσάν ὁ Ἰούδας ; ἡ καρδία σου ἀκάθαρτος καὶ μὲ ἐμεταλάμβανες ; ἡ ψυχὴ σου

ἡ
ἐ
φ
ἡ
π
Ἰ
τ
ἐ
λό
ἀ
ἐ
ο
Π.
«
θ
ἐ
Ε
λο

ἁμαρτωλός, καὶ αὐθαδιάζεις ; Καὶ τί νὰ εἰπῶ, καὶ τί νὰ ἀποκριθῶ, ὅπου ὕστερα ἀπὸ τοὺς ἐλέγχους ὁ ἄδης μὲ καταπίνει εὐθύς ; Χριστιανοὶ ἀδελφοί μου, ἀκούσατέ με σὰς παρακαλῶ, μὲ προσοχὴν· δὲν ἤμποροῦμεν νὰ μέινομεν χωρὶς τὴν μετάληψιν. « Ἐὰν μὴ φάγομεν τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίομεν αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχομεν ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς »· δὲν ἤμποροῦμεν νὰ μεταλάβομεν ἀναξίως. « Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει »· ἂν δὲν μεταλάβομεν, ἀπελπισμός. Ἄν μεταλάβομεν ἀναξίως, κόλασις. Πρέπει λοιπὸν νὰ μεταλάβομεν ἀξίως (τὸ ὅποιον, καθὼς σὰς ἔδειξα, εἶναι δυνατόν). διὰ νὰ κληρονομήσομεν τὴν αἰώνιον ζωὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Αὐτὸς ὁ χαριτώνυμος Ἰωάννης, ὁ χρυσοῦς λέγω τὴν γλῶτταν Ἅγιος Χρυσόστομος, ὁ ὅποιος, ὡς λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐχαῖτων, ὅτι ἐὰν δὲν ἐγεννᾶτο ὁ Ἅγ. Ἰωάν. ὁ Χρ. τολμῶ εἰπεῖν, ἔπρεπε νὰ γίνῃ ὁ ἔνσαρκος οἰκονομία, νὰ γεννηθῇ ἄλλην μίαν φορὰν ὁ Κ. Ἰ. Χριστὸς ἐπὶ τῆς Γῆς. Ταπεινούμενος λέγει : Ὡς ἤκουσα παρὰ τῶν Πατέρων, ὅτι ἐκεῖνος (ὁ λαϊκὸς κοσμικὸς ἀνθρώπος, πολλῶ μᾶλλον ὁ Μοναχὸς) ὅστις δὲν ἔχει τὸ Π. ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ἐμπεφυτευμένον καὶ ἐν τῇ γλώττῃ μελετῶν ἀδιαλείπτως τό : « Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με ». « Ὡς καὶ διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν, ἢ καὶ ἐλέησον ἡμᾶς « ὡς καὶ εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ σκεπτόμενος ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ ἐσπέρας, εἰ καὶ δυνατόν ὅλην τὴν νύκτα. Ἡ ἐργαζόμενος, ἢ ἐσθίων καὶ πίνων, ἢ περιπατῶν καὶ συνομιλῶν, ἢ οἰανδῆποτε ἐργασίαν ποιῶν, οὐ λέγει τὴν Π. Εὐχὴν, γλυκυτάτου Π. καὶ χαρ. Ὀνόματος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κατὰ τὸ « ἀδιαλείπτως Προσεύχεσθε, ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν ἐν Χῷ Ἰησοῦ ἀδελφοί. Τὸ Πνεῦμα μὴ ἐξουθενεῖται πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς παρακλήσεως δώῃ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις καὶ εἰς πάντας, καὶ μεθ' ἡμῶν ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος